

Assen, 13 november 2023
Ons kenmerk 202302075-01097103

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)
Activiteit : Oplevering voormalige NAM-locaties “Schoonebeek 519-531-556-560” in oorspronkelijke staat
Locatie : Gemeente Emmen

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 1 oktober 2025.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan de NAM voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 van de Wnb waar het gaat om het doden van en beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van grote bosmuizen en veldspitsmuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag en het bijbehorende activiteitenplan “Soortenbeschermingstoets locaties Schoonebeek” (Arcadis 19 december 2022) worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient te allen tijde een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar yth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het “Soortenbeschermingstoets locaties Schoonebeek” (Arcadis 19 december 2022) zoals bijgevoegd bij de aanvraag en zover in deze

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202302075 te vermelden.

ontheffing niet anders is aangegeven. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.

Grote bosmuis

- 2.2 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden (na de voortplantingsperiode en voor de winterslaap) van de grote bosmuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn.
- 2.3 De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden vanaf één kant zodat aanwezige muizen voor de werkzaamheden aan het terrein kunnen verlaten.
- 2.4 Voor de start van de werkzaamheden dienen begroeiing, blad en wegkruipmogelijkheden verwijderd te worden, conform paragraaf 5.4 van de Ontheffingsaanvraag.
- 2.5 Volgend op de sanering van de verschillende locaties richt de ontheffinghouder een voormalige en gesaneerde NAM-locatie in waar zowel de compensatie van houtopstanden als leefgebied van bosmuis wordt gecompenseerd. De inrichting van deze compensatielocatie wordt gedaan onder ecologische begeleiding. De locatie en het inrichtingsplan van de compensatielocatie wordt uiterlijk 1 oktober 2025 per email gedeeld met de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

Veldspitsmuis

- 2.6 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden (na de voortplantingsperiode en voor de winterslaap) van de veldspitsmuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn.
- 2.7 De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden vanaf één kant zodat aanwezige muizen voor de werkzaamheden aan het terrein kunnen verlaten.
- 2.8 Voor de start van de werkzaamheden dienen begroeiing, blad en wegkruipmogelijkheden verwijderd te worden, conform paragraaf 5.4 van de Ontheffingsaanvraag.
- 2.9 Volgend op de sanering van de verschillende locaties richt de ontheffinghouder een voormalige en gesaneerde NAM-locatie in waar zowel de compensatie van houtopstanden als leefgebied van veldspitsmuis wordt gecompenseerd. De inrichting van deze compensatielocatie wordt gedaan onder ecologische begeleiding. De locatie en het inrichtingsplan van de compensatielocatie wordt uiterlijk 1 oktober 2025 per email gedeeld met de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een deskundige op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
 - a) bij het controleren op de aanwezigheid van grote bosmuizen en veldspitsmuizen voorafgaand aan de start van de opruimwerkzaamheden,
 - b) bij het opstellen van inrichtingsplan van en het inrichten van compensatielocatie.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te

worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- het College van Burgemeester en Wethouders van Emmen (digitaal)

Ontheffingstermijn

Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

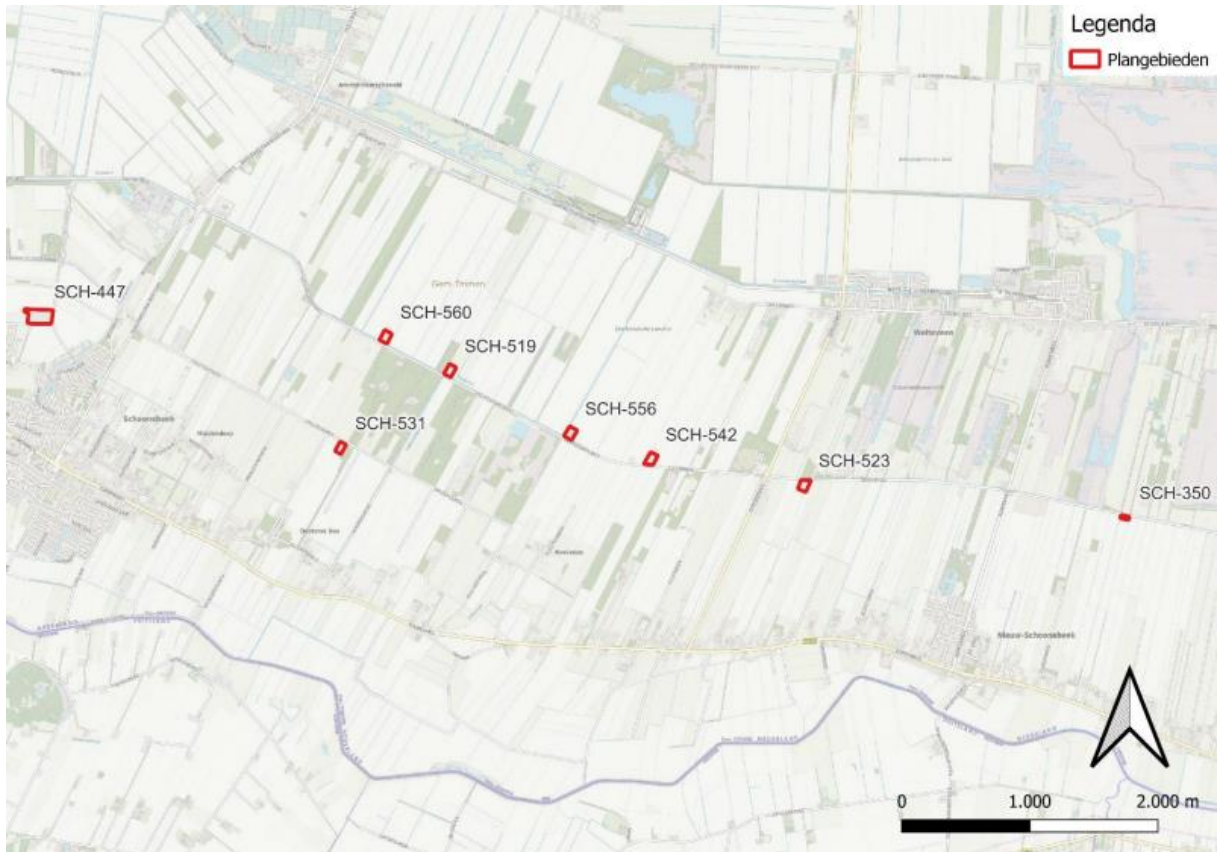
Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 21 juli 2023 heeft de NAM (hierna: ontheffinghouder) een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wnb. Het project betreft het in originele staat terugbrengen van een voormalige oliewinlocaties inclusief een bodemsanering plaatselijk bekend "NAM Locaties Schoonebeek 519-531-556-560" langs de Veenschapsweg en Valendisweg tussen De Vierslagen en Nieuw-Schoonebeek (zie figuur 1). De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 van de Wnb waar het gaat om grote bosmuizen en veldspitsmuizen.

Figuur 1: Globale ligging van de locaties

2. Wettelijk kader

2.1 3.10 Wnb

Op grond van artikel 3.10 lid 1 sub a en b van de Wnb is het verboden grote bosmuizen en veldspitsmuizen opzettelijk te doden danwel de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van grote bosmuizen en veldspitsmuizen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Hoewel ervoor zorgvuldig wordt gewerkt kan er niet met zekerheid worden gezegd dat bij de werkzaamheden geen grote bosmuizen en veldspitsmuizen worden gedood waardoor er ook voor het doden een ontheffing nodig is.

2.2 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3, lid 4 en artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

De NAM is contractueel verplicht om de locaties terug te brengen naar de oorspronkelijke staat om terug te leveren aan de eigenaar.

Om dit te realiseren zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- verwijderen alle bosschages
- sloop van gebouwen, betonfundaties, asfalt, en hekwerk
- casing in de putkelder vrij graven en afsnijden
- sanering terrein; verontreinigde grond zal worden afgegraven en afgevoerd
- het verharde oppervlak binnen het hekwerk wordt verwijderd
- de inritten worden verwijderd
- de watergangen binnen het projectgebied worden gedempt
- verontreinigde grond worden afgegraven en afgevoerd
- de bodem in het projectgebied en een strook van 5 meter daaromheen wordt omgespit met teelaarde

Uitgevoerd onderzoek

Het uitgevoerde ecologische onderzoek is vastgelegd in de Natuurtoets NAM locaties Schoonebeek. (Anteagroup, 5 november 2020) en het vervolgonderzoek naar muizen Onderzoek grote bosmuis en veldspitsmuis NAM-terreinen Schoonebeek (Eco Groen 21 oktober 2022).

Het onderzoek naar de grote bosmuis en veldspitsmuis is uitgevoerd conform de algemeen geaccepteerde standaard zoals wordt gebruikt binnen het Netwerk Groene Bureaus en de protocollen van de Zoogdierverseniging. Er zijn muizenvallen uitgezet in 11 raaien van elk 5 tot 10 valparen. In totaal zijn er 120 vallen geplaatst. Middels het uitgevoerde onderzoek is vastgesteld dat de grote bosmuis en veldspitsmuis op meerdere plaatsen aanwezig zijn in het onderzoeksgebied. Gezien ook de geringe onderlinge afstand tussen de 7 onderzochte NAM-locaties, de ligging in het verspreidingsgebieden de sterke onderlinge gelijkenissen qua terreingesteldheid kan ervan worden uit gegaan dat beide beschermde soorten op alle onderzochte NAM-locaties nabij Schoonebeek voorkomen.

3.1 *Alternatievenafweging*

Nul-alternatief

De NAM is contractueel verplicht de locaties in oorspronkelijke staat weer op te leveren.

Niets doen is daarom geen optie.

Alternatieve planning

Omdat de werkzaamheden in vier maanden plaatsvinden, kan er buiten de kwetsbare periodes van grote bosmuis en veldspitsmuis gewerkt worden. Voorafgaand aan kwetsbare periodes (zoals voortplantingsperiodes en winterperiode van de grote bosmuis en veldspitsmuis) worden de bebouwing en struweel ontmoedigd en gekapt. Hiermee wordt voorkomen dat dieren gedood of verwond worden. Op deze wijze wordt zo optimaal mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periode van de grote bosmuis en veldspitsmuis. Een alternatieve planning zou leiden tot kap in de voortplantingsperiode wat tot het onnodig doden en verwonden van jonge muizen kan leiden, of winterperiode, een periode waarin minder voedsel is en al relatief veel muizen sterven.

Alternatieve werkwijze

Met de gekozen werkwijze wordt zo optimaal mogelijk rekening gehouden met de grote bosmuis en veldspitsmuis en andere beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen. Zo wordt ontmoedigd buiten de kwetsbare periode, worden werkzaamheden onder ecologische begeleiding uitgevoerd en worden maatregelen genomen in het kader van de zorgplicht. Op deze wijze wordt het doden en verwonden van grote bosmuizen en veldspitsmuis zoveel mogelijk voorkomen en wordt tevens voldaan aan de zorgplicht. Een andere werkwijze zou mogelijk leiden tot het onnodig doden en verwonden van aanwezige dieren.

Het achterwege laten of niet uitvoeren van de sanering is tevens geen optie, aangezien het gebruik van de locatie zal veranderen in Landbouw/Natuur. Dit leidt tot conflicten met de Wet bodembescherming en tot ecologische- en volksgezondheidsrisico's als gevolg van bodemvervuiling (zie paragraaf 6.3). De gekozen werkwijze is daarom de meest optimale werkwijze.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffing Wnb wordt voor grote bosmuis en veldspitsmuis aangevraagd in *“In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid”*, in het kader *“van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten”* en in *“het algemeen belang”*. In onderstaande tekst is een toelichting gegeven op de belangen.

Volksgezondheid, openbare veiligheid en openbaar belang

In het plangebied is in de grond barium en minerale olie aangetroffen (Arcadis, 2022). Het plangebied ligt in een beschermt gebied conform de Wet bodembescherming. Ter plaatse van de plangebieden zal gesaneerd worden in het belang van de volksgezondheid.

In geval van ernstige bodemverontreiniging kan sprake zijn van onaanvaardbare risico's voor de mens, het ecosysteem of verspreiding. Ecologische risico's bestaan uit verstoring van bodemprocessen en aantasting van het bodemleven. Daarnaast kunnen effecten optreden in de vegetatieontwikkeling en de bovengrondse fauna als gevolg van doorgifte van contaminanten in de voedselketen (RIVM, 2008). Aangezien het doel is de locaties op te ruimen en weer in oorspronkelijke staat op te leveren, zal de bestemming veelal wijzigen in 'Landbouw', zonder sterke verontreiniging. Deze sterke verontreiniging zal na de werkzaamheden niet meer voorkomen, de huidige functie (aardolie winlocatie) weg zal zijn.

Mocht er niet worden gesaneerd, kan er doorgifte van contaminanten plaatsvinden als de sterke verontreiniging aanwezig blijft. Hierbij kunnen soorten die ter plaatse foerageren mogelijk negatieve effecten van ondervinden. Dit kan mogelijk zo ver gaan, dat dit schade aanbrengt aan de mens, welke voedselproducten consumeren van deze teelgronden.

De locatie had de bestemming industrie (aardolie winlocatie) maar wordt nu herbestemd naar landbouwgrond en natuur. Bij deze nieuwe bestemming past niet de bodemkwaliteitsklasse "Industrie" of "Niet Toepasbaar", maar wel de klasse "Landbouw". Hiervoor is het noodzakelijk om de bodemkwaliteit te verbeteren en de sterke verontreinigingen weg te nemen. De grondslag voor deze verbetering is vastgelegd in de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit.

Daaruit volgt dat de algemene bodemkwaliteit in NL niet mag worden verslechterd. Bij voorkeur verbeteren en anders geldt er een standstill-principe. Om de klasse Landbouw te realiseren, moet de slechtere kwaliteitsklasse grond worden weggenomen.

Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten

De ontwikkeling draagt bij aan de herinrichting van de erven en daarmee een betere inpassing van het terrein ter plaatse van de Emmen Fields. De werkzaamheden betreffen hierdoor een ruimtelijke ontwikkeling. De plangebieden zullen cultuurtechnisch worden hersteld en zullen aansluiten bij bestaande landerijen.

Algemeen belang

Aangezien de plangebieden bestemming “Landbouw” krijgen en de plangebieden weer worden teruggegeven aan de lokale eigenaren, hebben de werkzaamheden die worden uitgevoerd een algemeen belang. De locaties zullen weer beschikbaar komen voor de eigenaren, waarbij deze dus weer extra land krijgen. Mogelijke conflicten tussen verschillende belanghebbenden zal minder worden, aangezien de NAM deze terreinen teruggeeft aan de eigenaar van het terrein (de NAM huurt deze locaties), de functie oliewinning niet meer wordt toegepast en vervuiling als gevolg van het vroegere gebruik, gesaneerd wordt.

Daarnaast wordt met de voorgenomen sanering voldaan aan de eisen van de beschikking Wet bodembescherming. Hiermee wordt tevens voldaan aan een wettelijke plicht en wordt tevens het algemeen belang gediend.

3.3 Staat van instandhouding

Grote bosmuis

De landelijke staat van instandhouding van grote bosmuis is gunstig met een sterk toenemende populatietrend (Broekhuizen et al. 2016). De effecten op grote bosmuis zijn alleen lokaal en tijdelijk van aard. Afbrek aan de lokale gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat maatregelen worden genomen om exemplaren van grote bosmuis te ontzien en in en net buiten het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn.

Het huidige leefgebied binnen het plangebied wordt volledig weggenomen. Geschikt habitat is wel aanwezig in het plangebied. Tussen het plangebied en het geschikte bos zijn diverse migratieroutes met geschikte vegetatie aanwezig. Vermoedelijk is deze vegetatie al gebruikt door grote bosmuis en veldspitsmuis om te migreren tussen de verschillende bosschages, vanwege de sterk isolerende ligging van het plangebied. Het plangebied is namelijk te klein om een op zichzelf staande populatie te vestigen. Om deze reden wordt uitgegaan dat er op dit moment al uitwisseling plaats vindt met de bosschages in de omgeving en andere bosschages in ruimere omgeving.

Gezien de sterk toenemende populatietrend, de beschikbare alternatieve leefgebieden in de directe omgeving en de mitigerende maatregelen voor het ontzien van exemplaren is afbreuk aan het streven naar een (zowel landelijke als lokale) gunstige staat van instandhouding niet aan de orde.

Veldspitsmuis

Het verspreidingsgebied van de veldspitsmuis ligt in grote delen van Midden-Europa. In West-Europa komt hij voor in België, Luxemburg, het noorden van Frankrijk en het westen van Duitsland.

Figuur 2. Verspreidingsgebied veldspitsmuis

De veldspitsmuis komt slechts in enkele delen van Nederland voor. In Zeeuws-Vlaanderen, Limburg en het uiterste oosten van Drenthe en Overijssel. Deze populaties staan mogelijk in verbinding met populaties in België en Duitsland. Dat de veldspitsmuis als zeldzaam is geclassificeerd in Nederland is toerekenen aan het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort waarbij Nederland op de rand ligt.

De effecten op de veldspitsmuis zijn alleen lokaal en tijdelijk van aard. Afbreuk aan de lokale gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat maatregelen worden genomen om exemplaren veldspitsmuizen te ontzien en in en net buiten het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn.

Het huidige leefgebied binnen het plangebied wordt volledig weggenomen. Geschikt habitat is wel aanwezig in het plangebied. Tussen het plangebieden en het geschikte bos zijn diverse migratieroutes met geschikte vegetatie aanwezig. Vermoedelijk is deze vegetatie al gebruikt door de veldspitsmuis om te migreren tussen de verschillende bosschages, vanwege de sterk isolerende ligging van het plangebied. Het plangebied is namelijk te klein om een op zichzelf staande populatie te vestigen. Om deze reden wordt uitgegaan dat er op dit moment al uitwisseling plaats vindt met de bosschages in de omgeving en andere bosschages in ruimere omgeving.

Gezien het enorme leefgebied van deze soort, de beschikbare alternatieve leefgebieden in de directe omgeving en de mitigerende maatregelen voor het ontzien van exemplaren is afbreuk van de (zowel landelijke als lokale) gunstige staat van instandhouding niet aan de orde.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.